

سرمقاله: اولویت سلامت استان چیست؟

بیماری های قلبی و عروقی، سرطان و حوادث بیش از ۶۰ درصد عامل مرگ در استان محسوب می گردد و از این سه عامل سرطان به دلیل روند افزایشی از اهمیت خاصی برخوردار است و پیش بینی ها حاکی از گسترش این بیماری در آینده نزدیک است. علت افزایش این بیماری ریشه در آلودگی های محیطی، مواد غذایی، تولیدات صنعتی و رفتار های افراد دارد و برای مهار آن باید تمام بخش های توسعه یه صورت هماهنگ اقداماتی را انجام دهند. از سال ۱۳۸۶ تاکنون سه فقره تفاهم نامه همکاری سه جانبه استانداری، دانشگاه علوم پزشکی و دستگاه های اجرایی منعقد شده است در این سه سال حدود ۳۰۰ پروژه از اولویت های سلامت استان در تفاهم نامه ها گنجانده شد اشکال این کار گسترده گی مشکلات سلامت استان و کم بودن تعداد پروژه ها در مقایسه با مشکلات و در نتیجه مشخص نبودن اثر بخشی اجرای پروژه ها در کوتاه مدت است. برای اینکه بتوان نتیجه اجرای پروژه را اندازه گیری و مشاهده کرد و مردم استان هم از نتایج آن بهره مند شود باید در هر سال یک بیماری و یا مشکل سلامت را هدف گذاری نمود تا دستگاه های اجرایی با قرار داد یک یا چند پروژه بتوانند در کاهش آن مشکل اثر بخش باشند در سال ۱۳۹۳ می توان بیماری سرطان را هدف گذاری نمود و مجموعه داخل دانشگاه و دستگاه های اجرایی به صورت هماهنگ اقداماتی را انجام دهند می توان یک تیم علمی تشکیل داد تا علل افزایش سرطان را بررسی و برای کاهش آن در استان راهکار و پروژهای را پیشنهاد نمایند و یک یا چند پروژه علاوه بر پروژه های دیگر در تفاهم نامه های دستگاه های اجرایی گنجانده شود و دستگاه ها اجرایی متعهد شوند یک یا چند عامل ایجاد کننده سرطان را تا پایان سال حذف کنند.

بار بیماری burden of disease

بار بیماری ها شاخصی است که مهمترین علل مرگ و میزان ناتوانی را در خود دارد لذا شاخص بسیار ارزشمندی برای برنامه ریزی های اجرایی و مداخله یی است. بدیهی است این شاخص برای پایش و ارزشیابی برنامه ریزی های مذکور نیز مورد استفاده قرار خواهد گرفت. بار بیماریها مهمترین و عینی ترین قسمت شواهد مورد نیاز برای ارزیابی نیازها و سیاستگذاری مبتنی بر شواهد را فراهم می آورد. کاربرد صحیح نتایج بار بیماریها، همراه با بررسی های هزینه ی اثربخشی مداخلات در موارد لازم، ممکن است فرصت بی بدیلی برای استفاده ی مناسب از شواهد در سیاست گذاری و مدیریت سلامت باشد. باید مهمترین بیماریها، صدمات و عوامل خطری که بیشترین بار مرگ و ناتوانی را موجب می شوند. مشخص نمود. نتایج حاصله، قسمت عمده یی از شواهد لازم برای تعیین

اولویتهای اساسی پژوهشی، برنامه ریزی و مدیریت برنامه های سلامت، توسعه ی منابع انسانی و فناوری و تخصیص بودجه ی برنامه های سلامت را فراهم می نمایند. بار بیماریها (Burden of Disease - BOD) بر اساس DALY ، مجموع سال های از دست رفته در نتیجه ی مرگ زودرس و سپری شدن با معلولیت و ناتوانی است.

برای محاسبه ی تمام DALY های یک بیماری خاص در جامعه باید ابتدا YLL و YLD را محاسبه و سپس آن دو را با هم جمع نمود. به عبارت ساده:

$$DALY = YLD + YLL$$

البته سال های از دست رفته ی عمر (YLL) عبارت است از کل سالهای از دست رفته ی عمر در اثر مرگ زود هنگام و سال های سپری شده با ناتوانی (YLD) شامل سالهایی از عمر می باشد که همراه با نوعی ناتوانی با شدت و مدت معین سپری می گردد در بررسی های بار بیماری، از داده ها و اطلاعات موجود مربوط به هر

بیماری یا آسیب برای محاسبه استفاده می گردد.

DALY نوعی شاخص سلامتی است که سالهای از دست رفته ی زندگی، چه به علت مرگ زودرس و چه به علت بیماریهای غیر کشنده را محاسبه می کند. این شاخص در بررسی بار جهانی بیماریها و صدمات (Global Burden of disease)، برای محاسبه ی بار بیماریها تعریف و به کار گرفته شد. شاخص های اپیدمیولوژیک متعارف کارایی لازم را جهت اولویت بندی برنامه ها ندارند.

این شاخصها عمدتاً به سه دسته شاخص های مرگ و میر، شاخص های فراوانی بیماریها و شاخص های پیامد بیماریها تقسیم می شوند که هر کدام از آنها به تنهایی استفاده محدودی دارند. بدین ترتیب از حدود ۲۰ سال قبل شاخص های جدیدی به نام شاخص های بار بیماری (burden of disease) معرفی گردیدند تا به هر سه موضوع میرایی، ناتوانی و کیفیت زندگی پرداخته شود.

گزارش فعالیت های استانی

۱) شورای پیام گزاران و مشاوران سلامت دستگاه ها

در آخرین روز هفته سلامت همایشی با عنوان «نقش سیاستگذاران و مدیران اجرایی در خود مراقبتی» روز ۸ اردیبهشت ماه در سالن اجتماعات استانداری با حضور استاندار، مدیران کل استانداری، فرماندارها، دستگاه های اجرایی استان و مدیران کارخانجات، توسط دبیرخانه سیاستگذاری سلامت با مشارکت معاونت بهداشتی و روابط عمومی دانشگاه برگزار شد.

اولین جلسه شورای پیام گزاران و مشاوران سلامت دستگاه های اجرایی استان در سال ۱۳۹۳ در ۱۸ اردیبهشت ماه سال جاری در محل اداره دانشگاه علوم پزشکی قزوین با حضور ۱۸ نفر از پیام گزاران و مشاوران سلامت، راس ساعت مقرر برگزار گردید.

۲) کمیته دیده بانی سلامت استان

کمیته دیده بانی سلامت پس از تصویب ۱۰۳ شاخص برای رصد سلامت استان، این شاخص ها را به چند بخش تقسیم کرده ۱- از تعداد ۱۵ شاخصی که نیاز به پیمایش دارند تعداد ۶ شاخص به مرکز تحقیقات SDH ارسال شده تا میزان هزینه پیمایش آنها تعیین گردد. ۲- تعداد ۲۵ شاخص مربوط به دستگاه ها و سازمانهای خارج از حوزه دانشگاه می باشد که از طریق استانداری نسبت به هماهنگی و جمع آوری داده های آن اقدام می گردد. ۳- تعداد ۶۳ شاخص که مربوط به حوزه دانشگاه می باشد که داده های آن از طریق معاونت بهداشتی دانشگاه جمع آوری می شود.

شاخص های دیده بانی با همکاری استانداری و دانشگاه علوم پزشکی در نرم افزار فرابر دانشگاه علوم پزشکی وارد می گردد و سپس داده های آن از طریق نرم افزار جمع آوری شده و از طریق دبیرخانه سیاست گذاری سلامت و متخصصین تحلیل و گزارش های آن منتشر می گردد.

۳) خانه مشارکت مردم در سلامت

جلسه ای با حضور اعضای خانه مشارکت و معاون محترم فنی اداره کل محیط زیست جناب آقای شمسی پور درمحل ساختمان معاونت بهداشت تشکیل گردید نکته قابل توجهی که از جانب ایشان بیان گردید، که جنگ آینده جنگ آب می باشد که ما باید آب را مدیریت نمایم در این جلسه چند مصوبه به تصویب اعضا رسید-۱- اعضا در روزهای آینده بازدیدی از کمپ های ترک اعتیاد داشته باشند ۲- همین طور اتاق فکری در خانه مشارکت افتتاح گردد ۳- مقرر گردید کلاس های آموزشی کامپیوتر طی ۷ جلسه و هر جلسه به مدت یک ساعت برگزار گردد و لازم به ذکر می باشد هیئت رئیسه خانه مشارکت طی جلسه ای که در تاریخ ۹۳/۲۱/۱۶ با جناب آقای دادستان برگزار گردید که در این جلسه حول محور DIC تصمیم گیری شد.

۴) فعالیتهای سلامت محور شهرستانها

جهت تداوم شعار هفته سلامت با عنوان یک عمر سلامت با خود مراقبتی موضوع در جلسات شورای بهداشت شهرستان و کلیه بخشهای تابعه تاکنون مطرح و مقرر شد جهت اجرای برنامه های مذکور اعضای شورا همکاری نمایند و در این راستا برنامه ریزی انجام شود.

۵) طرح مساله و جلب حمایت استانی

دبیرخانه سیاستگذاری سلامت از مدیران بانک های عامل استان تقاضا دارد مساعدت مالی جهت چاپ بنر های حاوی شعار های سلامت به عمل آورند این بنر ها بر روی حدود ۴۰۰ فیکسچر های سلامت مناطق شهری و روستایی نصب خواهد شد فیکسچر های سلامت به عنوان یکی از مجاری انتقال پیام سلامت به مردم مناطق شهری و روستایی می باشد که بایستی ماهیانه یک پیام بر روی آن نصب گردد. شعار های ماهیانه سلامت توسط شورای پیام رسان دانشگاه براساس اولویت های سلامت استان اعلام می گردد.

واژگان سلامت؛

اهداف نهایی: Health Goal

اهداف سلامت، نتایج سلامت را در رابطه با دانش و منابع موجود خلاصه می کند، به طوری که تحقق آن در مدت زمان معین بصورت امید و یا آرزوی یک کشور و یک جامعه مطرح می شود.

پیام مدیریت موثر

وقت و پول یا می تواند خرج شوند و از دست بروند یا سرمایه گذاری شوند.

شکر و قدر دانی

دبیرخانه سیاستگذاری مراتب تقدیر و تشکر خود را از رییس و اعضای کمیته دیده بانی سلامت به خاطر برگزاری جلسات این کمیته و نهایی نمودن ۱۰۳ شاخص دیده بانی و بستر سازی جهت جمع آوری این شاخص ها اعلام می دارد.

زیر نظر دکتر علی اکبر زینالو رییس دانشگاه علوم پزشکی قزوین

شورای نویسندگان:

دکتر نوید محمدی، دکتر سید سعید اسکویی، مهندس عزیزخانی، عیسی کشاورز معتمدی، سیده فاطمه میری، غلامحسن شعبانی، حبیب انصاریان

مشاور: دکتر بهزاد دماری، متخصص پزشکی اجتماعی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

آدرس سایت دبیرخانه:

<http://hpu.qums.ac.ir>

تلفن ۳۳۶۳۸۷۲

این پیک صرفاً برای اطلاع رسانی به مخاطبان دبیرخانه سیاستگذاری سلامت استان، شامل مدیران، میانجیان مشارکت مردم، اعضای هیات علمی و کارشناسان دانشگاهها و دستگاهها در پهنه استانی است و اقتباس از آن با ذکر منبع بلامانع است.

با ارائه نظرات و پیشنهادات خود ما را در تدوین بهتر این پیک یاری نمایید.